

LES NISSAGUES SANITARIES A SOLSONA DE 1565 A 1700

Lluís Sallés i Planas

Es ben coneguda la tradició que ha perdurat fins gairebé els nostres dies de que almenys un dels fills seguis la professió del pare. Si aquest fet s'ha donat en la majoria de professions, ha tingut una rellevància especial entre les que podríem anomenar lliberals i d'entre elles evidentment entre la professió sanitària.

Dels 107 sanitaris que van viure i exercir a Solsona de l'any 1565 al 1700 segons les dades obtingudes de l'Arxiu Parroquial, tenim uns quants exemples ben significatius de nissagues sanitàries, de les que és interessant remarcar que de les tres més importants una es formada principalment per apotecaris, una altra per cirurgians i l'altra per metges.

Nissaga dels Pallarès

Es sens dubte la nissaga més important de Solsona i gairebé m'atreveria a dir de Catalunya. En tenim dades documentals dels de l'any 1459 amb Joan Pallarès, apotecari, fins a principis del nostre segle amb Tomàs Pallarès i Bonany, l'últim farmacèutic que mantingué la farmàcia del Carrer del Castell oberta, és a dir uns 450 anys ininterromputs d'apotecaris i algun metge.

Aquesta nissaga ja ha estat estudiada per altres autors com Carles Babiano, que ha publicat diferents treballs sobre le tema, i actualment Marcel Coromines Balletbo, que ha realitzat la tesi doctoral basada en el buidament exhaustiu dels Fons Pallarès que es conserven a l'Arxiu Diocesà de Solsona. Aquests documents del Fons els començà Antoni Pallarès, apotecari, l'any 1500 i foren continuats per tots els apotecaris que treballaren a la farmàcia del Carrer del Castell.

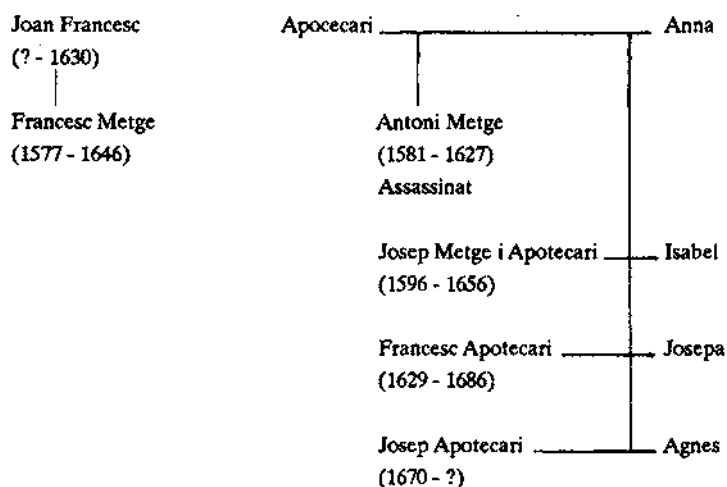
En aquests Fons estan basats fins ara tots els estudis fets sobre la nissaga Pallarès. Per això no són tan coneguts els metges i altres components de la nissaga que no treballaren en aquesta farmàcia. Així doncs, des d'aquest treball, ens pot aportar més dades encara poc conegudes.

En el període de temps estudiat, he trobat 11 sanitaris de la nissaga Pallarès, dels quals set són apotecaris, tres són metges i un fa durant cert temps de metge i més endavant d'apotecari.

Fent un estudi de les relacions familiars, he trobat dues branques paral·leles de Pallarès sanitaris que van coexistir al mateix temps en aquest període.

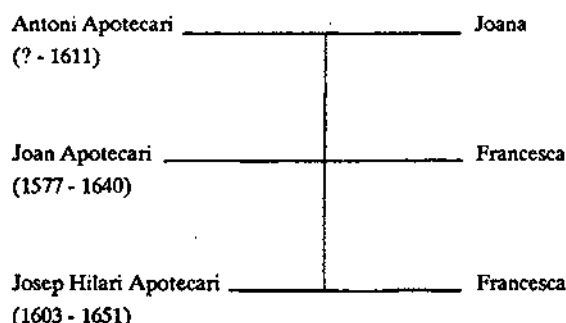
Per un costat hi ha la branca que comença amb Joan Francesc Pallarès, apotecari, i la seva esposa Anna, dels quals dues de les tres filles que he trobat es casen amb metges i dels quatre fills barons que em consten tres exerceixen com a metges, un d'ells (Antoni) morí assassinat per un tir de pedrenyal a la porta de casa seva als 46 anys d'edat, i un altre (Josep) seguint la tradició familiar acaba fent d'apotecari, i és un fill d'aquest i després un dels seus néts els qui segueixen la nissaga d'apotecaris que arribarà fins gairebé als nostres dies. Aquesta branca familiar regentava l'apotecaria del Carrer del Castell que en uns inscripció també l'anomenen *carre de dalt*.

Genealogia dels Pallarès del Carrer del Castell

L'altra branca dels Pallarès apotecaris que apareix en l'època d'aquest estudi és la que s'inicia amb Antoni Pallarès, apotecari, i la seva esposa Joana. De les seves dues filles i els tres fills que em consten, en Joan Pallarès també és apotecari, i un dels dotze fills d'aquest, en Josep Hilari Pallarès, també ho es. En les inscripcions de l'Arxiu Parroquial hi consta que almenys aquests dos últims membres de la nissaga vivien i tenien l'apotecaria a la Plaça Major de Solsona. Sembla però que aquesta branca s'acaba amb Josep Hilari Pallarès.

Genealogia dels Pallarès de la Plaça Major

Només hi ha dos membres de la nissaga que no he pogut relacionar amb les altres per manca de dades suficients sobre ells.

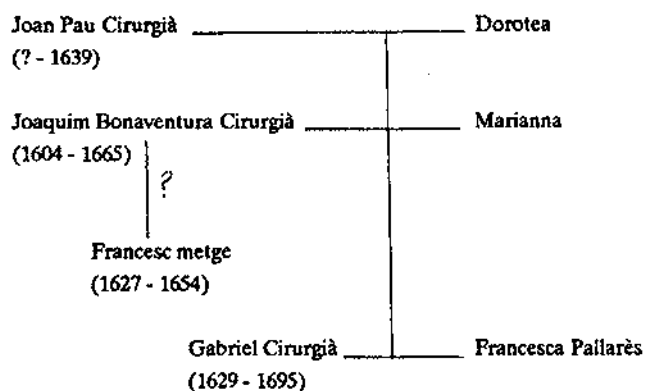
Un és Antoni Pallarès, apotecari, que apareix per primera vegada fent de padrí en un bateig el 23 de febrer de 1569 i que és enterrat el 29 de maig de 1579 sense que hagi pogut establir cap vincle familiar a través de les dades de l'Arxiu Parroquial. Però, segons les dades que aporta Carles Babiano i les que he pogut confrontar amb Marcel Coromines, és gairebé segur que és el pare de Joan Francesc Pallarès apotecari i d'Antoni Pallarès, apotecari, i per tant de qui derivaren les dues branques d'apotecaris que apareixen en aquest treball.

L'altre membre de la nissaga Pallarès que no puc relacionar és Joan Pallarès, metge, que apareix per primera vegada el 8 de novembre de 1605 fent de padrí en un bateig i que fou enterrat el 24 de novembre de 1616. Hi posa que estava al Portal de Llort.

Nissaga dels Busquets

Es la nissaga de cirurgians amb més influència social a Solsona en aquells temps. Les primeres dades seves a l'Arxiu Parroquial les tenim de l'any 1603 en què apareix Francesc Busquets fent de padrí i de qui no tenim cap més dada. Aquest any també tenim la primera referència de Joan Pau Busquets (+ 1639), de qui segueix la nissaga.

Genealogia dels Busquets

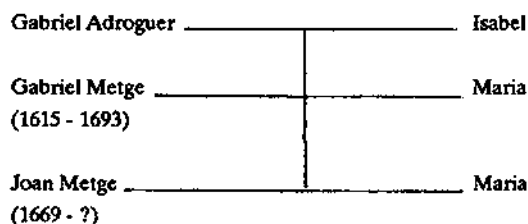

El membre més destacat d'aquesta nissaga és Gabriel Busquets que es casa amb Francesca Pallarès filla de Josep Hilari Pallarès, apotecari, amb el qual es pot comprovar els vincles familiars que s'establien entre els diferents nissagues de sanitaris, fet que era molt freqüent. Dues esposes seves moriren de part i tingué un mínim de dotze fills. També tingué molta activitat social, així fou excomunicat per participar en un assalt al Palau Episcopal de Solsona i més endavant va arribar a ser Batlle de la ciutat.

Nissaga dels Miguel

Es una altra de les nissagues amb membres importants. Es sobretot de metges, tot i que comença amb un adroguer.

Genealogia dels Miguel

El membre més destacat d'aquesta nissaga és Gabriel Miquel, metge, que fou un dels metges de més prestigi de Solsona, doncs era un dels dos metges que tenia un contracte d'igualtat com a metge de la ciutat i és nomenat per visitar en algunes institucions com d'Hospital i els Caputxins. Es casa en segones núpcies el mateix dia que el seu fill Joan també metge, i es casen amb dues germanes filles d'un notari.

Les altres nissagues de sanitaris que em consten ja no semblen tenir la mateixa incidència social que les esmentades. Són:

Nissaga dels Cases

Començà amb Josep Cases, cirurgià, que es casà amb Caterina i morí l'any 1688. Té dos fills que també són cirurgians, un és Francesc que es casà amb Magdalena i morí l'any 1683 essent segurament encara bastant jove, i un altre es diu Josep, la muller del qual també es diu Magdalena.

Nissaga dels Fabra

Regentaven una de les apotecaries de Solsona i en el període estudiat la formen Andreu Fabra, que morí l'any 1670, i el seu fill Sebastià, apotecari, de qui hi consten tres fills i cinc filles.

Nissaga dels Boria

Eren cirurgians. El pare Josep Boria morí l'any 1687 i el fill, que consta com a fadrí cirurgià i que també es deia Josep, morí prematurament als 19 anys (1636-1655).

Bibliografia

- 6 primers llibres de Baptismes, 4 primers llibres d'Obits i 2 primers llibres de Casaments de l'Arxiu Parroquial de Solsona.

- Babiano i Ortiz de Zárate, Carles. La farmacia Pallarès de Solsona. Contribució a la genealogia dels apotecaris Pallarés. Gimbernat, 1988. Vol. X, 27-38 p.

- Llorens i Solé, Antoni. Solsona i el Solsonès en la història de Catalunya. Lleida: Ed. Virgili i Pagès, S.A., 1986-87. Volums I i II.